

Underlag till budget 2025 och långtidsplan 2026-2029

Överförmyndarnämnden

**VARBERGS
KOMMUN**

Underlag till budget 2025 och långtidsplan 2026-2029

I

NÄMNDENS PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	2
NULÄGE I VERKSAMHETEN	2
UTBLICK	2
NÄMNDENS UPPDRAG OCH EKONOMISKA RAM	2
<i>Budget per verksamhet</i>	<i>3</i>
<i>Digitaliseringsprojekt</i>	<i>4</i>
<i>Gemensam ram Överförmyndare i väst</i>	<i>4</i>
NÄMNDENS MÅL	6
ANALYS AV NÄMNDENS VERKSAMHETSMÄSSIGA OCH EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	7
INVESTERINGSPLAN FÖR NÄMNDEN	8
FÖRÄNDRING AV TAXOR OCH AVGIFTER 2025	9

Nämndens planeringsförutsättningar

Nuläge i verksamheten

Nämndens fokus ligger på det digitaliseringsprojekt som startade 2024 och som sträcker sig till 2025. Under våren har en förstudie gjorts och en implementeringsfas väntas ta vid under hösten. Genom projektet är nämnden på god väg att under mandatperioden nå sitt mål om en övergripande digitalisering där dess digitala behandling av sekretesskyddad informationsöverföring in och ut från myndigheten ökat avsevärt.

I övrigt håller nämnden sin budget men har för närvarande stor personalomsättning i verksamheten vilket påverkar kvalitativa resultat.

Utblick

Växande uppdrag – godmanskapen ökar

Med en ökande och åldrande befolkning ökar även godmanskapen. Sedan år 2020 har godmanskapen ökat med 4,7 procent. Sveriges kommuner och regioner (SKR) presenterar att Hallands befolkning är friskare allt längre (baserat på beviljade hjälpinsatser/boendeplatser etc) Samtidigt vet vi att en av våra stora folksjukdomar, demenssjukdom, ökar stort. Sjukdom och nedsatt funktion på grund av ålderdom är skäl för godmanskap.

Ställföreträdarutredning – möjligen ny lagstiftning

Ställföreträdarutredningen presenterades 2021 men har sin grund redan i 2017 års skrivelser från SKR och Riksrevisionen. Det har rört på sig kring utredningens förslag till förändringar inom överförmyndarverksamheten den senaste tiden, om dessa blir verklighet förväntas viss beslutanderätt flyttas från tingsrätt till överförmyndare, kraven på information till och dokumentation kring enskilda förväntas öka och behov av fler handläggare väntas inom överförmyndaren.

Välfärdsbrottslighet

Nämnden har länge påpekat att godmans- och förvaltaruppdragen ändrar karaktär med grund i tyngre psykiska diagnoser. Nu ser nämnden även exempel på uppdrag där bidragsbrott förekommer på ett sätt som nämnden inte sett tidigare. Det sätter säkerhetsaspekter på agendan och väcker frågor kring nämndens öppenhet.

Nämndens uppdrag och ekonomiska ram

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet med uppdrag att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Tillsynen ska tillgodose kommuninvånarnas behov av rättssäkerhet och service samt motverka rättsförluster för barn och vuxna personer som inte själva kan tillvarata sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person. I uppdraget ingår också att rekrytera nya ställföreträdare, sörja för att de får utbildning samt råd och stöd i sina uppdrag.

Varbergs kommun, Falkenbergs kommun och Marks kommun har en gemensam överförmyndarnämnd, Överförmyndare i väst.

Kommunstyrelsen i Varberg beslutade den 30 april om planeringsförutsättningar för budget 2025 och plan 2026-2029. Tabellerna nedan visar Varbergs del av den gemensamma överförmyndarnämndens beslutade budgetram utifrån planeringsförutsättningarna.

Drifts- och investeringsbudget, enligt Planeringsförutsättningar inför budget 2025	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Driftsbudget	6 464	6 888	7 237	7 329	7 545	7 858
Investeringsbudget	0	0	0	0	0	0

Förändring driftsbudget	Budget 2024	Ram 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Ingående budgetram	6 088	6 464	6 888	7 237	7 329	7 545
Inflationskompensation (pkv)	216	373	294	41	160	237
Demografisk kompensation	100	47	51	46	52	72
Arvodesökningar förtroendevalda	5	4	4	4	4	4
Förändrad kostnadsersättning gode män	56					
Ram enligt planeringsförutsättningarna	6 464	6 888	7 237	7 329	7 545	7 858

Vid beräkning av budgetram för 2025-2029 har utgångspunkten varit den överenskommelse om gemensam nämnd (Överförmyndare i väst) som finns mellan Varbergs-, Falkenbergs-, och Marks kommun. Överenskommelsen reglerar enbart kostnader för den gemensamma överförmyndarverksamheten. Varje kommun bär sina nämndskostnader samt kostnader kopplat till flyktingverksamheten (ensamkommande barn).

Överförmyndare i västs ram justeras årligen utifrån förändring i demografi samt generella kostnadsökningar.

Överförmyndarnämnden Varberg får årligen kompensation för ökade kostnader genom uppräknings av budgetramen med PKV (prisindex för kommunal verksamhet). För 2025 innebär det 373 tkr och totalt 1 105 tkr för perioden 2025-2029. Ramen räknas även upp årligen med befolkningsförändringen 2 år innan budgetåret, för 2025 får nämnden 47 tkr i demografisk kompensation och totalt för planperioden får nämnden 268 tkr i ökad ram. Utöver uppräkningsarna enligt samverkansavtalet får överförmyndarnämnden Varberg kompensation för ökade arvodeskostnader till förtroendevalda, det uppgår enligt planeringsförutsättningarna till 4 tkr årligen.

Budget per verksamhet

Verksamhet	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Nämnd	350	354	358	362	366	370
Överförmyndarverksamhet	6 966	6 534	6 880	6 967	7 179	7 488
Tot	6 464	6 888	7 237	7 329	7 545	7 858

Tabellen visar fördelningen per verksamhet för Överförmyndarnämnden Varberg.

Digitaliseringsprojekt

Kommun	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Varberg	852	654	0	0	0	0
Falkenberg	0	441	0	0	0	0
Mark	0	425	0	0	0	0
Tot	852	1 520	0	0	0	0

På ägarsamrådet i april 2024 beslutades att digitaliseringen av överförmyndarnämnden ska finansieras enligt fördelningen i tabellen.

Överförmyndare i väst har under 2025 en projektbudget på 1 520 000 för att digitalisera verksamheten.

Gemensam ram Överförmyndare i väst

Kommun	Budget 2024	Ram 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Varberg	6 114	7 118	6 880	6 967	7 179	7 488
Falkenberg	4 054	4 750	4 541	4 609	4 758	4 981
Mark	3 900	4 568	4 331	4 360	4 463	4 613
Tot	14 068	16 507	15 751	15 937	16 400	17 081

Tabellen ovan visar fördelningen per kommun för den gemensamma överförmyndarnämnden. I budgeten 2025 ingår medel för digitaliseringsprojektet.

Förändringar i budgetram

Kommun	Budget 2024	Digitaliseringsprojekt	Kompensation kostnadsökn (Uppräkning PKV)	Demografisk kompensation (Uppräkning befolkn.förändr)	Ram 2025
Varberg	6 114	654	373	47	7 188
Falkenberg	4 054	441	247	8	4 750
Mark	3 900	425	238	5	4 568
Summering	14 068	1 520	858	60	16 507
Kommun	RAM 2025	Digitaliseringsprojekt	Kompensation för kostnadsökningar	Demografisk kompensation	Plan 2026
Varberg	7 188	-654	294	51	6 880
Falkenberg	4 750	-441	194	37	4 541
Mark	4 568	-425	186	1	4 331
Summering	16 507	-1 520	674	90	15 751
Kommun	Plan 2026	Digitaliseringsprojekt	Kompensation för kostnadsökningar	Demografisk kompensation	Plan 2027
Varberg	6 880	0	41	46	6 967
Falkenberg	4 541	0	27	41	4 609
Mark	4 331	0	26	4	4 360
Summering	15 751	0	95	91	15 937
Kommun	Plan 2027	Digitaliseringsprojekt	Kompensation för kostnadsökningar	Demografisk kompensation	Plan 2028
Varberg	6 967	0	160	52	7 179
Falkenberg	4 609	0	106	42	4 758
Mark	4 360	0	100	2	4 463
Summering	15 937	0	367	97	16 400
Kommun	Plan 2028	Digitaliseringsprojekt	Kompensation för kostnadsökningar	Demografisk kompensation	Plan 2029
Varberg	7 179	0	237	72	7 488
Falkenberg	4 758	0	157	67	4 981
Mark	4 463	0	147	2	4 613
Summering	16 400	0	541	141	17 081

Tabellen visar förändringar i driftsramen för Överförmyndare i Väst.

Nämndens mål

Nämnden vill med sina mål för mandatperioden visa på verksamhetsutveckling och en ambitionsökning. Verksamheten fungerar väl, men med ett växande och mer omfattande uppdrag måste verksamheten avlasta sig själv och arbeta effektivt för att långsiktigt mäta med och vara hållbar. Nämnden önskar därför möjliggöra ett proaktivt arbete för utökade samarbeten och säkra effektiva arbetsätt, samtidigt som rättssäkerhet och servicenivå bevaras.

Digitalisering ses som den viktigaste nyckeln för att verksamheten ska kunna arbeta effektivare. Nämnden ser sig framöver bedriva en verksamhet som arbetar utefter digitala arbetsätt och med digitala arbetsverktyg. En lyckad digitalisering medför utveckling av processer och metoder samt får konsekvenser för medarbetarnas arbetsmiljö. Nämnden är dock mån om att ha god tillgänglighet för alla som är i behov av den och avser inte att ha digitala vägar in som ett krav.

Nämndens arbete styrs primärt av Varbergs kommunfullmäktiges beslutade mål och målarbetet ska ha sin utgångspunkt i Varbergs vision; Västkustens kreativa mittpunkt. Varbergs kommunfullmäktige har beslutat om fyra målområden och ett flertal prioriterade mål som anger den politiska viljeriktningen för de fyra kommande åren.

Överförmyndarnämnden har valt att basera sina mål på två av kommunfullmäktiges fyra målområden; Ett samhälle för alla och En effektiv, hållbar och nytänkande organisation. I formuleringen av nya mål för mandatperioden har nämnden även hämtat inspiration från Ställföreträdarutredningen. Nämndens mål under kommande mandatperiod:

Vi bygger tillsammans en

Effektiv och hållbar verksamhet där

Digitala arbetsätt är en självklarhet och där invånarna har

Hög tilltro till verksamheten

Nämnden önskar öka möjligheten till delaktighet och insyn för just dem som verksamheten är till för. Förutsättningar ska finnas för den enskilde med god man eller förvaltare att kunna påverka hens egen situation. Det innebär att alla som finns runt den enskilde måste arbeta tillsammans för att skapa ökade möjligheter till eget inflytande.

Godmanskaper är i sig ett verktyg för möjlighet till insyn och inflytande över beslut som rör den egna personen och i samhällsprocesser i stort. En bra ställföreträdare som tillsammans med den enskilde kan höja dennes förmåga ökar också hens möjlighet till insyn och inflytande. Ett gott samarbete dem emellan påverkar sannolikt även den enskildes tillit. Genom den gode mannen ges den enskilde en starkare röst.

Hög tilltro fortsätter att stå i fokus för nämndens prioriteringar. Verksamheten ska präglas av rättssäkerhet, hög kvalitet, kunskap, god tillgänglighet och professionellt bemötande. Invånare ska uppfatta att ärenden hanteras lika och att det ges goda möjligheter till samtal, råd och stöd.

Analys av nämndens verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningar

Överförmyndarnämndens ekonomiska förutsättningar är förutsägbara och stabila med den överenskommelse som gäller mellan samverkanskommunerna. Nämnden har i grunden goda förutsättningar att nå önskat resultat givet de ekonomiska förutsättningarna.

Den senast uppdaterade befolkningsprognosen gör dock att nämnden får ett mindre tillskott genom den demografiska kompensationen än beräknat. Minskningen för perioden 2025-2028 är förhållandevis stor; 30 procent. Eftersom den demografiska kompensationen beräknas utifrån befolkningsökningen i stort, men kommunernas befolkningsökning primärt sker i de högre åldrarna, får nämnden inte riktigt en demografisk kompensation som motsvarar åldersstrukturen bland dem med god man eller förvaltare (huvudmän).

Drygt 40 procent av nämndens huvudmän är över 65 år. Andelen har legat stabil under de senaste fem åren. 20 procent av nämndens huvudmän är över 80 år och i denna åldersgrupp syns en ökning de senaste fem åren. 2020 var andelen drygt 15 procent. Det är också så att ökningen av huvudmän i åldersgruppen över 80 år är betydligt större än den generella ökningen av antalet huvudmän, över 25 procent jämfört med en generell ökning om fem procent sedan 2020. Nedsatt kognitiv funktion till följd av ålderdom är en av grunderna till anordnande av godmanskap.

Med en ökande och åldrande befolkning riskerar nämnden att på sikt underkompenseras för den demografiska utvecklingen. Det gör att nämnden ämnar att framöver lyfta frågan om nämndens kompensation baserad på befolkningsutveckling. För att få ett tillskott genom den demografiska kompensationen som speglar de faktiska förutsättningarna ser nämnden det som önskvärt att kompensationen följer befolkningsutvecklingen i kommunernas äldre skikt snarare än befolkningsutvecklingen generellt. Som allra minst borde kompensationen vila på utvecklingen i den vuxna befolkningen, då godmanskap utifrån föräldrabalken inte blir aktuellt före 18 års ålder.

Nämndens omfattande digitalisering genomförs under 2024 – 2025 i projektform med särskilt angivna medel. Varberg står för kostnaderna under 2024 medan samverkanskommunerna delar på kostnaderna under 2025. Från 2026 upphör projektfinansiering, nämnden kommer från samma tidpunkt att ha ökade IT-relaterade kostnader och vara i behov av kompensation för dessa kostnader. Nämnden har idag förhållandevis låga IT-kostnader eftersom verksamheten i stor utsträckning är pappersburen. Ökade IT-relaterade driftskostnader har varit förväntade i takt med ökad digitalisering. Frågan hanteras fortsatt under kommande ägarsamråd.

Under vårens ägarsamråd beslutades att den extra handläggartjänst som nämnden varit i behov av ska finansieras inom befintlig ram under 2025. Med ägarsamrådets goda minne okejades ett möjligt underskott med anledning av tjänsten. Från 2026 är finansieringen ännu ovisst och frågan kommer att behandlas på ägarsamråd på nytt under 2025 inför budgetunderlag 2026 och framåt.

Investeringsplan för nämnden

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Nämnden har för perioden ingen investeringsbudget

Förändring av taxor och avgifter 2025

Ej aktuellt.